

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU

KANUN NUMARASI

: 5510

KABUL TARİHİ

: 31/5/2006

YAYIMLANDIĞI RESMÎ GAZETE

: TARİH: 16/6/2006 SAYI: 26200

YAYIMLANDIĞI DÜSTUR

: TERTİP: 5 CİLT: 45

AKADEMİK

MADDE 57

MELEK ÇÖL ÇELİK

YAŞ

MADDE 57- İş kazasıyla meslek hastalığı halinde, hak sahiplerine bağlanacak gelirlerin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim veya sağlık kurulu raporu ile ilk defa tespit edildiği tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri esas alınır.

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında, sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının, mülga 2/6/1949 tarihli ve 5417 sayılı Kanun ve mülga 4/2/1957 tarihli ve 6900 sayılı Kanun ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı, bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı kanunlara, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine tâbi sandıklara veya bu Kanuna göre ilk defa malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi olduğu tarihte, nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının bu Kanuna göre ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının ise nüfus kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas alınır.

İş kazası, meslek hastalığı, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gelir ve aylık tahsisleri ile sermaye değerinin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim raporuyla ilk defa tespit edildiği veya sigortalıların bu Kanuna ve bu Kanunla yürürlükten kaldırılmış kanunlara tâbi olarak ilk

defa çalışmaya başladığı tarihten sonraki yaş düzeltmeleri dikkate alınmaz.

Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuz'da, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmayanlar o ayın birinde doğmuş sayılır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinde belirlenen yaş hadleri sebebiyle emeklilik işlemleri, doğum tarihlerinde ay ve gün yazılı olmayanlar ile doğum günleri 1 Eylül'den önce olanlar için 1 Eylül, doğum günleri 1 Eylül ve daha sonra olanlar için müteakip yılın 1 Eylül tarihinde yapılır.¹

İLGİLİ MEVZUAT: Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2013/11 sayılı Sigortalılık İşlemleri Hakkında Genelgesi

KAYNAKÇA

GÜZEL Ali, OKUR, Ali Rıza, CANIKLIOĞLU Nurşen, Sosyal Güvenlik Hukuku, 13. Baskı, İstanbul, 2010.

12.05.2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2013/11 sayılı Sigortalılık İşlemleri Hakkında Genelge.

GİRİŞ

Yaşa ilişkin yasal düzenlemeler, bazı hakların kazanılması ve/veya kullanılmasında dikkate alındığından önem arz etmektedir. Örneğin, yaşlılık aylığından yararlanabilme belli bir prim ödeme gün sayısını tamamlama koşulu ile kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş bulunmasına bağlıdır (5510 md.28(2/a))². Ölen sigortalının çocuklarının ölüm aylığı ve veya ölüm geliri-ne hak kazanabilmeleri için “yaş” koşulu öngörülmüştür (5510 md.34-1(b)).

¹ 17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı KHK'nin 41 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan “Türk Silahlı Kuvvetleri” ibaresi “Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Kanunun 37 nci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

² Kadın sigortalılar için 58, erkek sigortalılar için 60 olarak belirlenen yaş hadlerinin uygulanmasında, maddede öngörülen prim gün sayısı koşullarının 28 inci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen kademeli süreçte, 1.1.2036 tarihinden sonra yerine

Yine hak sahiplerine bağlanacak ölüm geliri veya ölüm aylığının devam süresi yönünden de “yaş” unsuru önem taşımaktadır. Diğer taraftan, sigortalının veya hak sahiplerinin nüfus kütüğünde birden fazla doğum kaydının bulunması veya nüfus kütüğündeki doğum tarihi ile nüfus cüzdanındaki doğum tarihinin farklı olması mümkündür. Madde ve SSİY md.85 bu ve benzer durumlarda hangi esasların uygulanacağını düzenlemektedir.

I. MADDENİN UYGULAMA ALANI

Madde, iş kazası veya meslek hastalığı sigortası ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin hükümlerin uygulanmasıyla sınırlandırılmıştır. Dolayısıyla maddenin SSGSSK'nin diğer alanlarında uygulanma zorunluluğu bulunmamaktadır.

II. MADDENİN ÖNGÖRDÜĞÜ ESASLAR

A. NÜFUS KÜTÜĞÜNDEKİ DOĞUM KAYDININ ESAS ALINMASI

Sigortalı veya hak sahiplerinin nüfus kütüğündeki ve nüfus cüzdanındaki doğum tarihlerinin farklı olması durumunda nüfus kütüğündeki kayda itibar olunur. Maddede doğrudan nüfus kütüğüne işaret edilmekle birlikte bu esas, SSİY md.85/1(a)'da açık bir şekilde ifade edilmiştir. Zira SSİY'nin anılan madde hükmüne göre, “Nüfus cüzdanlarındaki doğum tarihleri ile nüfus kayıtlarındaki doğum tarihleri arasında fark varsa nüfus kayıtlarındaki tarih, (...) esas alınır”.

B. NÜFUS KÜTÜĞÜNE İLK YAZILAN KAYDIN ESAS ALINMASI

Sigortalılar ile hak sahiplerinin nüfus kütüğündeki doğum tarihleri birden fazla ise iş kazası, meslek hastalığı, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalılarına ilişkin hükümlerin uygulanmasında nüfus kayıtlarındaki eski tarihli kaydın uygulanması gerekir. Bu esasın uygulanabilirliği eski tarihli kaydın geçerli olması koşuluna bağlıdır. Ayrıca kesinleşmiş idare veya kaza mercilerinden verilmiş bir kararla yapılmış veya düzeltilmiş kayıtların da üstünlüğü tartışmasızdır. Bu yönler tartışmaya yer vermeyecek şekilde SSİY md.85/1(b) ve (c) bentlerinde belirtilmiştir.³

getirilmesi halinde, gün koşulunun yerine getirildiği tarih aralığındaki yaş hadleri esas alınır.

³ “Madde 85 - (1) Sigortalılar ile hak sahiplerinin;

- Nüfus cüzdanlarındaki doğum tarihleri ile nüfus kayıtlarındaki doğum tarihleri arasında fark varsa nüfus kayıtlarındaki tarih,
- Birden fazla nüfus kaydı bulunanların, bu kayıtları arasında fark varsa nüfus kayıtlarındaki eski tarihli kayıt,
- Birden fazla nüfus kaydı bulunanlardan, kayıtlarının birisinin idare veya kaza mercilerinden verilmiş bir kararla yapılmış veya düzeltilmiş olması durumunda kararların kesinleşmiş olması şartıyla nüfus kayıtlarına geçirilmemiş olsa bile bu kayıt, esas alınır...”

C. MADDEDE BELİRLENEN TARİHLERDEN SONRAKİ KAYITLARIN GEÇERSİZLİĞİ

Yaş tashihi (düzeltmesi) kavramı “bir kimsenin nüfus kütüğüne yanlış yazılmış olan yaş kaydının ve doğum tarihinin yetkili mahkeme kararı ile düzeltilmesi” olarak tanımlanmaktadır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu’nun “Kayıt Düzeltmeleri” başlıklı dördüncü kısmın birinci bölümünde nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin esaslara yer verilmiştir. Söz konusu Kanununun 35’inci maddesinde; kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilmeyeceği ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamayacağı, ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddi hataların nüfus müdürlüğüne dayanak belgesine uygun olarak düzeltilbileceği hükmedilmiştir.

Anılan Kanun’un 36’ncı maddesinde ise mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerine ilişkin nüfus olaylarına ait davalarda uyulacak usullere yer verilmiştir. Anılan maddenin birinci fıkrasının;

(a) bendinde, nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmi dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılacağı, kayıt düzeltme davalarının nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görüleceği ve karara bağlanacağı,

(b) bendinde, haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılmasının hâkimden istenebileceği, ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğünün bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltereği

öngörülmüştür. Belirtelim ki 30.03.2012 karar günlü, E: 2011/34, K. 2012/48 sayılı Anayasa Mahkemesi kararıyla⁴, 5490 s.K. md. 36/I(b) bendinin ilk cümlesinin “Aynı konuya ilişkin olarak nüfus kaydının düzeltilmesi davası ancak bir kere açılabilir.” iptal edilmesi üzerine 7039 sayılı Kanun’un 9 uncu maddesi ile yukarıda belirtildiği şekilde hüküm kurulmuştur.

5490 sayılı Kanun’un 35’inci maddesi ile yaş tashihi zorlaştırılmış olsa da ülkemizde eğitim, çalışma, emeklilik, evlenme, askerlik vb. gerekçelerle çokça yaş tashihi davaları görülmektedir. İş Kanunu ile belirlenen çalıştırma yaşı ve sosyal güvenlik kanunlarında yaşlılık ve ölüm sigortasına ilişkin uygulamalar açısından belirlenen yaş koşulu, iş ve sosyal güvenlik kanunlarında yaş ile ilgili düzenlemeler açısından en önemlileridir. Bu düzenlemelerde yer alan hakları kazanabilmek için kişiler yaş düzeltmesi yoluna giderek kanuna karşı hileli yollara başvurabilmektedir.

⁴ 06.10.2012 tarih ve 28433 sayılı R.G.de yayımlanmıştır.

Bu bağlamda, kötü niyetli girişimleri önlemek amacı ile mülga sosyal güvenlik kanunlarında da (5434 md. 105, 1479 md.66, 506 md.120) incelenen madde ile birbirine paralel özel düzenlemelere yer verilmiştir.

Madde, iş kazası ve meslek hastalığı sigortasının uygulanmasında iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının ilk defa tespit edildiği tarihleri, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasının uygulanmasında da sigortalının mülga 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı kanunlara göre ilk defa malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olduğu tarihleri tavan olarak belirlemiştir. Yukarıda da belirtildiği gibi, kötü niyetli davranışları önlemek amacıyla bu tarihlerden sonraki kayıt düzeltmeleri bahse konu sigortalara ilişkin hükümlerin uygulanmasında dikkate alınmamaktadır.

Nitekim Yargıtay bir kararında⁵; 1479 md.66 ile 5510 md. 57'de yer alan düzenlemelere ve Yargıtay'ın yerleşmiş içtihatlarına göre sigortalının ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonraki yaş tashihihlerinin dikkate alınmadığı, bu nedenle davacının sigorta başlangıcından sonra yapılan yaş tashihihinin dikkate alınmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, Anayasa'nın 138'inci maddesi gereğince; yasama ve yürütme organları ile idarenin kesinleşmiş mahkeme kararlarını aynen ve geciktirilmeden uygulaması zorunludur. Kesinleşmiş yargı kararları herkesi bağladığından yaş ile ilgili yargı kararıyla yapılan düzeltmelerde de düzeltilmiş yaş kaydının asıl kabul edilmesi gerekmektedir. Daha önce Yargıtay kararları da bu görüş doğrultusunda verilmekteydi.⁶ Ancak yukarıda belirtilen özel düzenlemeler ile yaş düzeltme kararlarına sınırlı bir geçerlilik tanınmaktadır.

Madde ile yaş düzeltme kararlarına getirilen sınıra ilişkin hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmuş, ancak Anayasa Mahkemesi 11.04.2019 tarih ve 2019/5 Esas ve 2019/24 Karar sayılı kararında; itiraz konusu kuralın sosyal güvenlik sisteminin birtakım aksaklıklara yol açılmaksızın öngörülebilir, dengeli ve düzenli bir şekilde sürdürülmesi amacına yönelik olduğu, bu kural ile ilk defa işe giriş tarihindeki hukuksal durumun emeklilik açısından korunduğu, kuralda öngörülen ayırımın objektif bir ölçüte dayandığı, işe başlamadan önce yaş düzeltmesi yaptıran sigortalılarla işe başladıktan sonra düzeltme yaptıranların aynı hukuksal durumda olmadıklarından bahisle bunların farklı kurallara tabi tutulmalarında eşitlik ilkesine aykırılık bulunmadığı, ayrıca maddede öngörülen mahkeme kararlarının bağlayıcılığı ilkesinin, kanun koyucunun Anayasa'ya uygun olması koşuluyla genel düzenleme yapma yetkisini ortadan kaldırmayacağı, kesin hüküm niteliği taşıyan yargı kararının yerine getirilmesi sonucunda oluşan yeni durumların bazı hukuksal konular yönünden sonuç doğurmaması bu yargı kararının uygulanmadığı anlamına gelmediği, kuralın mahkeme kararlarının geçersiz kılınmasına

⁵ Y21HD, 10.12.2012, 4667/22737.

⁶ GÜZEL Ali, OKUR, Ali Rıza, CANİKLİOĞLU Nurşen, Sosyal Güvenlik Hukuku, 13. Baskı, İstanbul, 2010, sf. 478-488.

yönelik bir düzenleme olmadığı sosyal güvenlik sisteminin işleyişinde belirliliği ve öngörülebilirliği sağlama ile kamu yararı amacıyla sadece emeklilik işleminde yaş düzeltmesini daha sıkı koşullara bağladığı gerekçeleriyle kuralı Anayasaya aykırı bulmamıştır. Benzer karar 506 sayılı kanun döneminde de verilmiştir.⁷

Bununla birlikte, SSİY md.85(4)'te nüfus kütüğünde ilk defa kayıtlı olan doğum tarihinin; nüfus kütüğünün yenilenmesi sırasında, yeni kütük kayıtlarına, nüfus kütüklerinin naklinde, yeni nüfus idaresi kayıtlarına, Türk vatandaşlığına geçenlerin Türkiye'deki nüfus idaresi kayıtlarına hatalı işlenmiş olması nedeniyle yapılan düzeltmelerin, sigortalıların iradesi dışında nüfus idaresince yapılan maddi hataların giderilmesi amacını taşıması nedeniyle, bu hususların belgelenmesi veya mahkeme kararında belirtilmiş olması halinde söz konusu kayıt düzeltmelerinde, düzeltilen yeni kaydın esas alınacağı öngörülmüştür.

Yine Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2013/11 sayılı "Sigortalılık İşlemleri Hakkında" Genelge'nin Birinci Kısım/Beşinci Bölümün "5. Yaş Düzeltmeleri" başlığında; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 38'inci maddesinde belirtilen maddi hataların Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltildiği veya tamamlandığı, nüfus kütüğüne hatalı veya eksik tescil edilen kayıtlarla ilgili düzeltmelerin mahkemeye gerek kalmaksızın Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilebildiği, bu hususların belgelenmesi halinde kayıt düzeltilmesinin Kanun'un 57'nci maddesine aykırı düşmediğinden bahisle düzeltilmiş yaşın dikkate alınacağı belirtilerek örneklerle açıklanmıştır.

Yargıtay bir kararında⁸; kanunda gerek idari kararlar gerekse de mahkeme kararıyla yapılan yaş düzeltmeleri şeklinde bir ayırım yapılmadığı belirtilerek sigortalılığın başlamasındaki sonraki idari işlem ile kayıt düzeltme işleminin sigortalılık işlemlerinde dikkate alınmayacağı şeklinde hüküm kurmuştur. Kanımızca isabetsiz olduğu değerlendirilen bu kararda; sonradan yapılan yaş düzeltmelerinin maddi hatalara ilişkin olması ve bu durumun belgelenmesi veya mahkeme kararında belirtilmiş olması halinde düzeltilen yeni kaydın esas alınacağına ilişkin SSİY md.85(4) hükmü göz ardı edilmiştir. Her ne kadar uyuşmazlık 5510 md.57'ye dayansa da paralel hüküm içeren 506 md.120(2) atıf yapılan karşı oy yazısında da yasanın amacının sonradan yapılan yaş tashihi veya diğer düzeltmeler ile hakkın kötüye kullanılmasını engellemek olduğu, idari işlem ile kayıt düzeltme işleminin resmi belgeye dayandığı ve aksi kanıtlanamadığına göre SGK işlemlerinde esas alınması gerektiği, nüfus müdürlüğünün hatalı işleminin davacı yararına hak yaratmayacağı belirtilerek hükmün onanması görüşü benimsenmiştir.

⁷ AYM, 18/1/2005 tarih ve 2005/4 Esas ve 2005/7 Karar.

⁸ Y21HD, 26.05.2015,6276/11926.

Yaş düzeltmesine ilişkin Danıştay'ın vermiş olduğu bir karara⁹ da değinmek gerekir. Bilindiği gibi, 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinde önce 5434 sayılı Kanun'a tabi iştirakçi olanlardan 5510 sayılı Kanun kapsamına alınlar hakkında, 5510 sayılı Kanun'da aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılmaktadır (5510 GM.4(2)). Danıştay 8. Dairesi de ilk derece mahkemenin 5510 sayılı kanunun geçici md.4 hükmü yerine 5510 sayılı kanunun md.57 uygulanması yönünde vermiş olduğu kararı bozmuştur. Somut olayda yaş düzeltmesini 18 yaşından sonra yaptıran iştirakçinin emeklilik işlemlerinde 5434 sayılı Kanun'un md.105(1)¹⁰ gereğince düzeltilen yaşa göre işlem yapılmaması üzerine ilk derece mahkemesinde 5510 sayılı kanunun 57'nci maddesine göre işlem yapılması gerektiği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiştir. Ancak Danıştay açık bir şekilde, 5510 sayılı Kanun'un md.57(2) fıkrasında yer alan düzenlemenin 5510 sayılı Kanun'un geçici md.4 kapsamında yer alanları kapsamadığı, 5434 sayılı Kanun'a tabi iştirakçi iken, 5510 sayılı Kanun kapsamına alınarak sigortalı sayılanlar yönünden, 5510 sayılı Kanun'un geçici md.4 ile özel düzenlemeler getirmiş olduğundan; bunlar hakkında anılan geçici madde hükmü gereği, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiği gerekçesiyle temyize konu kararın bozulmasına karar vermiştir.

Belirtilmesi gereken bir diğer husus ise madde ile getirilen sınırlamada tavan tarih olarak öngörülen tarihler ile hangi tarihin mukayese edileceğidir. Bu konuya 2013/11 sayılı Genelge'de değinilmiştir. Buna göre 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 367'nci maddesinin ikinci fıkrasında, kişiler hukuku, aile hukuku ve taşınmaz mal ile ilgili aynı haklara ilişkin kararlar kesinleşmedikçe yerine getirilemeyeceği hükmü gereğince yaş düzeltmelerinde mahkeme karar tarihinin değil kesinleşme tarihinin dikkate alınacağı yönünde esas belirlenmiştir. Bu durumda örneğin, mahkeme karar tarihinden sonra ilk defa çalışmaya başlayan sigortalı hakkında verilen yaş düzeltme kararının kesinleşme tarihi çalışmaya başladığı tarihten sonra olması durumunda, yaş düzeltme kararı emeklilik işlemlerinde dikkate alınmayacaktır.

⁹ D8D, 07.07.2021, 1186/3604.

¹⁰ **“Madde 105** - Bu kanunun iştirakçilere ait çeşitli hükümlerinin tatbıkında; emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye ilk defa tayin sırasında kurumlara gösterilen nüfus hüviyet cüzdanlarında yazılı doğum tarihleri, eğer 18 yaşını tamamladıktan sonra yaş düzeltilmesi yapılmış ise 18 yaşının doldurulması tarihindeki doğum tarihleri, dul ve yetimler hakkındaki hükümlerinin uygulanmasında da, dul ve yetim aylıklarına veya (Toptan ödeme) ye hak kazanıldığı tarihlerde bunların kayıtlı buldukları nüfus idarelerindeki doğum tarihleri esas tutulur.(...)”

D. NÜFUS KAYITLARINDA DOĞUM AY VE/VEYA GÜNLERİNİN YAZILI BULUNMAMASI

Maddede nüfus kayıtlarında doğum ay ve/veya günlerin yazılmamasında iki farklı esas benimsenmiştir. Genel koşul olarak doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuz'da, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmayanlar o ayın birinde doğmuş sayılır. Ancak, maddenin son fıkrasında özel olarak düzenlenen esas Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının 5434 sayılı Kanun'un md.40'da belirlenen yaş haddi nedeniyle emeklilik işlemlerinde dikkate alınacak doğum tarihine ilişkindir. Buna göre söz konusu çalışanların emeklilik işlemleri, doğum tarihlerinde ay ve gün yazılı olmayanlar ile doğum günleri 1 Eylül'den önce olanlar için 1 Eylül, doğum günleri 1 Eylül ve sonra olanların ise takip eden yılın 1 Eylül tarihinde yapılır.

SONUÇ

Kişilerin çeşitli nedenlerle beyana göre nüfusa geç bildirilmesi sonucunda yaşlarının olduğundan farklı bir tarih olarak kaydedildiği ülkemizin gerçeklerindedir. 4721 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesinde yer alan "*Mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamaz.*" hükmü ve 5490 sayılı Kanun'un 35'inci maddesi ile kayıt düzeltilmesi zorlaştırılmış ise de evlilik, askerlik, çalışma, emeklilik vb. gerekçelerle yaş düzeltmesi davaları ile sıklıkla karşılaşılmaktadır.

AYM 11.04.2019 tarih ve 2019/5 Esas ve 2019/24 Karar sayılı kararında da belirtildiği üzere mahkeme kararları ile alınan yaş düzeltmeleri sosyal güvenlik sisteminin sürdürülemez hale gelmesine neden olabilir. Bu nedenle mülga kanunlarda yer alan özel hükmün bir benzerine 5510 sayılı Kanunun 57'nci maddesinde de yer verilerek sırf erken emekli olmak için yaş düzeltmesi yapılması uygulamasının önüne geçilmek istenmiştir. Belirtelim ki, incelenen madde iş kazası veya meslek hastalığı sigortası ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin hükümlerin uygulanmasıyla sınırlandırılmıştır.

5510 sayılı kanun ve mülga sosyal güvenlik kanunlarında "ilk defa çalışmaya başlanan tarih", "18 yaşın doldurulduğu tarih" veya "iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim raporuyla ilk defa tespit edildiği tarih" tavan tarih olarak değerlendirilerek bu tarihlerden sonra yapılacak yaş düzeltmeleri dikkate alınmamaktadır.

Ayrıca, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 85'inci maddesinde, sonradan yapılan yaş düzeltmelerinin maddi hatalara ilişkin olması ve bu durumun belgelenmesi veya mahkeme kararında belirtilmiş olması halinde düzeltilen yeni kaydın esas alınacağı öngörülmesi, maddede belirtilen hükmün kötü niyetli girişimlerin önlenmesine yönelik olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Netice itibarıyla, sosyal güvenlik hukukunda bazı hakların kazanılması ve/veya kullanılmasında kötü niyetli girişimleri önlemek amacıyla yaş ile ilgili makul sınırlamalar getirilmesinin sosyal güvenlik sisteminin birtakım aksaklıklara yol açılmaksızın öngörülebilir, dengeli ve düzenli bir şekilde sürdürülmesi için gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

ASGF
AKADEMİK SOSYAL GÜVENLİK PLATFORMU

